

Szlaki Krwi i Chwały – Mełchów 30 września 1863 roku

Sprawozdanie z uroczystości

5 października 2013 roku na polach pod wsią Mełchów k. Lelowa odbyły się podniosłe patriotyczne uroczystości upamiętniające 150. rocznicę bitwy stoczonej przez powstańców styczniowych 30 września 1863 roku.

Bitwa stoczona z Rosjanami przyniosła powstańcom dotkliwe straty. Poległo ponad 70 żołnierzy z oddziału pułkownika Zygmunta Chmieleńskiego. Rannym został Adam Chmielowski przyszły święty „brat Albert”. Tu pod Mełchowem zakończył swój udział w powstaniu (amputowano mu nogę). Polegli dowódcy pododdziałów: ppłk Teofil Władyczański (Zaremba) były oficer wojsk rosyjskich przybyły do powstania z Litwy oraz rotmistrz huzarów hrabia Albert Esterhazy (Otto), Węgier walczący w powstaniu w stopniu kapitana. Najprawdopodobniej został pochowany w nieistniejącym już grobowcu Świderskich w Mzurowie.

Uroczystości rozpoczęła msza święta w intencji poległych w kaplicy pod wezwaniem Św. Brata Alberta celebrowana przez ks. Biskupa dr hab. Kazimierza Ryczana. Potem nastąpił przemarsz pod kopiec – pomnik poległych, gdzie odbyły się dalsze uroczystości: apel poległych, złożenie kwiatów na mogile.

Następnie nastąpiła rekonstrukcja bitwy w wykonaniu grup rekonstrukcyjnych:

1. Pułk Żuawów Śmierci im. generała Franciszka Rochebruna dowodzony przez Roberta Osińskiego z Buska Zdroju,
2. Pułk Mohylewski z Radomia,
3. Grupa Kosynierów z Lelowa,
4. Oddział Dragonów z Kielc,
5. Oddział artylerii z Lelowa.

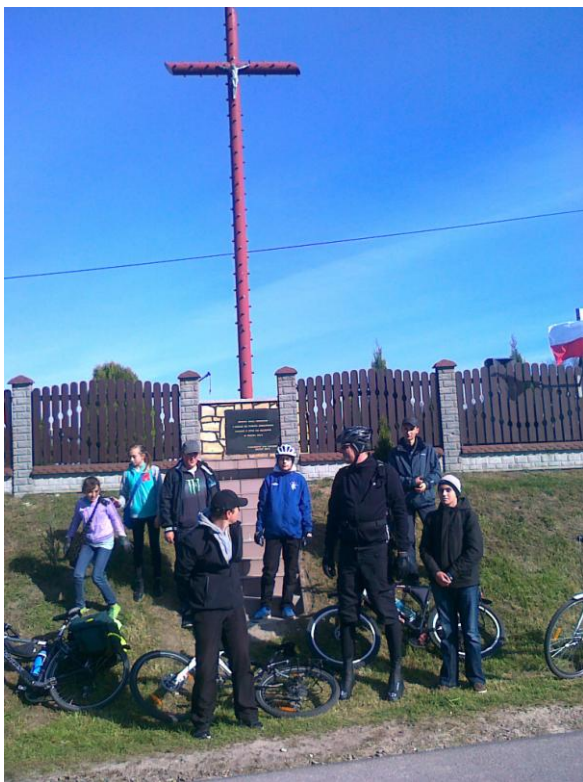
Grupy rekonstrukcyjne przedstawiły przebieg bitwy. Kolorytu dodały także starcia kozaków i rosyjskich piechurów z żuawami i kosynierami. Trup uścielał się gęsto z obydwu walczących stron. Wg źródeł zresztą pochowano ich razem we wspólnej mogile.

Po inscenizacji każdy mógł osobiście dotknąć broni, sfotografować się na tle armat z bohaterskimi żołnierzami. Uroczystości zakończyła wspólna żołnierska grochówka. Cała uroczystość przygotowana była przez Lelowskie Towarzystwo Historyczno-Kulturalne im. Walentego Zwierkowskiego i GOK Lelów. Oprawę muzyczną dały orkiestry: Młodzieżowa z GOK Lelów i OSP z Białej Wielkiej.

W uroczystościach czynny udział brali harcerze Hufca Lelów, turyści piesi, motorowi i rowerzyści.

Szkolny Klub Turystyczny z Przyrowa przygotował IX już edycję rajdu rowerowego „Szlaki Krwi i Chwały – Mełchów 30 września 1863r.” W rajdzie uczestniczyło 34 turystów z Przyrowa (SKT PTTK), Lelowa, Myszkowa (M-2), Radomska, Knurowa, Częstochowy oraz licznie przybyli mieszkańcy Lelowa, Mełchowa i okolic oraz liczna grupa zainteresowanych.

Uczestnicy rajdu otrzymali pamiątkowe koszulki ufundowane przez **Starostwo Powiatowe w Częstochowie**. Dużym powodzeniem cieszyła się pamiątkowa okolicznościowa pieczętka, oraz wydana sumptem LTH-K monografia bitwy. Szacunkowo było ok. 700 widzów, którzy przy pięknej słonecznej pogodzie mieli okazję przenieść się w czasy powstania styczniowego owe czasy „Krwi i Chwały”.

Członkowie SKT Przyrów pod pomnikiem w Melchowie

Oddziały „powstańcze” gotowe do walki

Dymy nad Melchowem

Oddziały po walce

Tekst i zdjęcia: Jerzy Sikorski, SKT PTTK przy Gimnazjum w Przyrowie